

РАЗАНОВА О.П., зав. лабораторією кафедри технології виробництва продуктів тваринництва
Вінницький національний аграрний університет

ІНТЕНСИВНІСТЬ РОСТУ ПЕРЕПЕЛІВ ПРИ ЧАСТКОВІЙ ЗАМІНІ В ЇХ РАЦІОНІ ВИСОКОБІЛКОВИХ КОРМІВ АПІМОРОМ

Часткова заміна м'ясо-кісткового та рибного борошна (3% від маси раціону) Апімором сприяла підвищенню живої маси, середньодобового і відносного приростів перепелів.

Ключові слова: перепели, раціон, Апімор, прирости, жива маса.

Постановка проблеми. Одним із основних заходів щодо успішного ведення галузі птахівництва є забезпечення птиці високопоживними кормами. В останні декілька десятиріч, особливо на техногенно забруднених територіях, гостро стоїть питання забезпечення птахівництва кормовою сировиною, яка б сприяла підвищенню резистентності птиці та якості виробленої продукції.

З цією метою деяку зацікавленість викликають відходи бджільництва, зокрема підмор бджіл [2], який характеризується високим вмістом біологічно активних речовин: мелітин, флавоноїди, гепарин, амінокислоти та ін. Вони сприяють зниженню пероксидного окислення речовин, підвищенню імунного статусу організму. Відомо, що дикі птахи використовують для живлення як живі бджоли, так і підмор бджіл. Лише зовсім нещодавно доведено, що підмор бджіл, як і всі інші продукти бджільництва, містить велику кількість унікальних цілющих властивостей, які характерні для меду, пилку та маточного молочка [1].

Але незважаючи на це, в нашій країні через недостатнє обґрунтування використання його в народному господарстві, кожного року ця сировина залишається не використаною.

Метою досліджень було вивчення інтенсивності зміни живої маси молодняку перепелів за часткової заміни в їх раціоні високопротеїнових кормових добавок Апімором (кормова добавка, виготовлена із підмору бджіл).

Матеріал та методика досліджень. Для дослідження було сформовано за принципом аналогів три піддослідні групи молодняку перепелів (по 100 голів у кожній). Птиця першої групи (контрольна) споживала корми основного раціону. У перепелів 2 дослідної групи в основному раціоні 3% м'ясо-кісткового борошна і 3 дослідної – 3% рибного борошна замінювали аналогічною кількістю Апімору.

Живу масу перепелів визначали індивідуально шляхом зважування. На основі даних живої маси за загальноприйнятою методикою визначали абсолютний, середньодобовий і відносний прирости.

Результати досліджень та їх обговорення. Проведеними дослідженнями встановлені деякі зміни у живій масі молодняку перепелів під впливом часткової заміни високобілкових кормових інгредієнтів раціону Апімором (табл. 1).

Таблиця 1 – Жива маса перепелів, г

Вік, днів	Група		
	1 контрольна	2 дослідна	3 дослідна
1	7,1	6,9	7,2
8	26,1±0,05	26,0±0,02	26,2±0,1
16	56,4±0,67	60,2±0,25***	59,3±0,35***
24	78,5±0,36	85,4±0,31***	81,6±0,23***
32	100,0±0,72	111,0±0,93***	104,0±0,44***
40	125,4±0,38	144,4±0,77***	135,2±1,13***

*** – P<0,001

Так, якщо у добовому віці молодняк перепелів піддослідних груп за живою масою майже не відрізнявся, то у віці 16, 24, 32 та 40 днів вона була вища відповідно у другій групі на 6,7% (P<0,001); 8,7 (P<0,001); 11,0 (P<0,001) та 15,1% (P<0,001); у третій – на 5,1% (P<0,001); 3,9 (P<0,001); 4,0 (P<0,001) та 7,8% (P<0,001).

Водночас слід зазначити, що найвищу швидкість росту встановлено у другій піддослідній групі, в якій частково замінювали м'ясо-кісткове борошно на Апімор. Зокрема, у цій групі по закінченні облікового періоду жива маса перепелів була вища порівняно з першою і третьою групами на 15,1 і 6,8% відповідно.

Подібна картина спостерігалась у молодняку перепелів і відносно середньодобових приростів (табл. 2).

Таблиця 2 – Середньодобові прирости живої маси перепелів, г

Вік, днів	Група		
	1 контрольна	2 дослідна	3 дослідна
1–8	2,71±0,01	2,73±0,005	2,72±0,01
9–16	3,78±0,09	4,27±0,03 ^{***}	4,14±0,05 ^{**}
17–24	2,76±0,11	3,16±0,06 ^{**}	2,79±0,02
25–32	2,69±0,11	3,26±0,01 ^{***}	2,82±0,05
33–40	3,15±0,06	4,10±0,01 ^{***}	3,70±0,23 [*]
В середньому за весь період	2,95±0,01	3,43±0,02 ^{***}	3,20±0,03 ^{***}

* – P<0,05, ** – P<0,01, *** – P<0,001

Так, у періоди вирощування 1–8, 9–16, 17–24, 25–32 та 33–40 днів середньодобові прирости молодняку перепелів другої дослідної групи були вищі відповідно на 0,7%; 12,9 (P<0,001); 17,4 (P<0,01); 21,1 (P<0,001) та 30,1% (P<0,001); третьої – на 0,3%; 9,5 (P<0,01); 1,0; 4,8 та 17,4% (P<0,05), порівняно з їх аналогами контрольної групи. В середньому за весь період дослідження найкращі середньодобові прирости були у перепелів другої дослідної групи 3,43 г (P<0,001), або на 16,2% більше, а 3 дослідної – 3,20 г (P<0,001), або на 8,4% більше, ніж у аналогів контрольної групи.

Під час проведення досліджень виявлені також деякі відмінності в інтенсивності росту молодняку перепелів (табл. 3). Протягом усього періоду вирощування найвища інтенсивність росту відмічена у перепелів другої групи, за винятком періоду 33–40 діб. У цей період інтенсивніше росли перепели третьої групи.

Таблиця 3 – Відносний приріст живої маси перепелів, %

Вік, днів	Група		
	1–контрольна	2–дослідна	3–дослідна
1–8	114,5±0,12	116,0±0,04	113,8±0,25
9–16	73,9±1,08	79,5±0,38 ^{***}	78,2±0,44 ^{***}
17–24	32,7±1,4	34,6±0,64	31,6±0,35
25–32	24,0±0,96	26,4±0,70 [*]	24,2±0,42
33–40	22,3±0,54	25,5±0,67 ^{***}	25,8±1,15 ^{**}
Всього	178,4±0,07	181,7±0,10 ^{***}	179,7±0,16 ^{***}

Порівняно з птицею першої групи показники інтенсивності росту її аналогів другої групи були вищі в періоди 1–8, 9–16, 17–24, 25–32 і 33–40 діб відповідно на 1,5; 5,6% (P<0,001); 1,9; 2,4 (P<0,05) і 3,2% (P<0,001). У птиці третьої групи ці показники були вищими в періоди 9–16, 25–32, 33–40 діб на 4,3% (P<0,001), 0,2; 3,5% (P<0,01) відповідно. За весь період дослідження у перепелів другої групи відносний приріст живої маси був більшим на 3,3% (P<0,001), третьої – на 1,3% (P<0,001) порівняно з контрольними.

Висновки 1. Часткова заміна м'ясо-кісткового борошна Апімором у кількості 3% від маси раціону сприяла підвищенню живої маси, середньодобового і відносного приростів перепелів відповідно на 15,1% (P<0,001); 16,2 (P<0,001) і 3,3% (P<0,001).

2. При заміні рибного борошна на Апімор (3% від маси раціону) відмічено підвищення живої маси, середньодобового і відносного приростів перепелів відповідно на 7,8% (P<0,001); 8,4 (P<0,001) і 1,3 % (P<0,001).

3. Отже, з метою здешевлення раціону для перепелів доцільно використовувати підмор бджіл як заміник високобілкових кормів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Савченко Ю.І. Виробництво продукції бджільництва та використання його відходів в умовах забруднення довкілля радіонуклідами і важкими металами / Ю.І. Савченко, С.Ф. Разанов : [методичні рекомендації]. – Вінниця, 2008. – 41 с.
2. Смирнова В.В. Живительная сила пчелиного помора / В.В. Смирнова // Пчеловодство. – 2007. – № 6. – С.54–57.

**Интенсивность роста перепелов при частичной замене в их рационе высокобелковых кормов Апимором
Е.П. Разанова**

Частичная замена мясо-костной и рыбной муки (3% от массы рациона) Апимором способствовала повышению живой массы, среднесуточного и относительного приростов перепелов.

Ключевые слова: перепела, рацион, Апимор, прирост, живая масса.

**Intensity of growth of quail is at partial replacement in their ration of high-albuminous forages of Apimor
O. Razanova**

Partial replacement is meat of bone and fish flour (3% from mass of ration) of apimor instrumental in the increase of living mass, average daily and relative increases.

Key words: quail, ration, Apimor, increase, living mass.